

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Юридичний факультет
Кафедра кримінального права і процесу

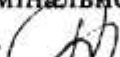
СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

Злочинність неповнолітніх
та запобігання їй

підготовки бакалавра
спеціальності 081 Право
освітньо-професійної програми ПРАВО

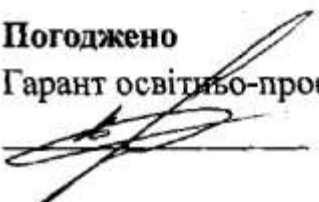
Луцьк – 2022

Силабус освітнього компонента «Злочинність неповнолітніх та запобігання їй» підготовки бакалавра, галузі знань 08 Право, спеціальності 081 Право, за освітньо-професійною програмою ПРАВО

Розробник: доцент кафедри кримінального права і процесу, кандидат юридичних наук, доцент Старко О. Л.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(проф. Кравчук В. М.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри кримінального права і процесу

протокол № 1 від 12 вересня 2022 р.

Завідувач кафедри:
(Фідря Ю.О.)

© Старко О. Л., 2022 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	081 Право 081 Право Право	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120 / 4		Рік навчання 4
		Семестр 8
		Лекції 14 год.
		Практичні (семінарські) 14 год.
		Лабораторні ____ год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Індивідуальні ____ год.
	Самостійна робота 84 год.	
	Консультації 8 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		Українська мова

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	Галузь знань 08 Право, спеціальність 081 Право, освітньо-професійна програма «Право», освітній рівень – бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 5
		Семестр 9
		Лекції 14 год.
		Практичні (семінарські) 12 год.
		Лабораторні ____ год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Індивідуальні ____ год.
	Самостійна робота 80 год.	
	Консультації 14 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		українська мова

II. Інформація про викладача

Старко Оксана Леонтиївна - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права і процесу. Контактна інформація (0332243329, Starko.Oksana@eenu.edu.ua).

Дні занять (<https://www.law.eenu.edu.ua/zanyatiya-1>)

III. Опис навчальної дисципліни

1. Анотація курсу

Вивчення курсу “Злочинність неповнолітніх та запобігання їй” на поглиблення знань особливої частини кримінології, а саме проблем кримінологічної характеристики злочинності неповнолітніх та її запобігання.

Предметом вивчення дисципліни є: злочинність неповнолітніх, її ознаки, кількісно-якісні виміри; особа неповнолітнього злочинця, причини та умови злочинів, які вчиняються неповнолітніми, шляхи, методи та рівні запобігання злочинності неповнолітніх.

2. Пререквізити

Вивчення дисципліни “Злочинність неповнолітніх та запобігання їй” базується на знаннях, уміннях та навичках, отриманих студентами у процесі вивчення таких дисциплін: “Кримінальне право”, “Кримінологія”.

Постреквізити

Вивчення дисципліни може застосовуватися при вивченні курсів: «Віктимологія», «Кримінально-виконавче право».

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

3.

Метою вивчення навчальної дисципліни є: формування у студентів знань щодо особливостей кримінологічної характеристики злочинності неповнолітніх та заходів її запобігання, а також формування навичок щодо розробки та реалізації шляхів запобігання злочинності неповнолітніх

Основними завданнями дисципліни “Злочинність неповнолітніх та запобігання їй” є:

1) вивчення особливостей кримінологічної характеристики злочинності неповнолітніх;

2) вироблення практичних вмінь та навичок аналізу та оцінки даних про злочинність неповнолітніх, організацію та здійснення профілактичної діяльності.

Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення дисципліни “Злочинність неповнолітніх та запобігання їй” студенти здобудуть такі компетентності.

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі у галузі кримінології.

Загальні компетентності (ЗК): здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1); здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК2); здатність

вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК7); здатність працювати в команді (ЗК9); здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК11).

Спеціальні компетентності (СК). Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи (СК3). Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції (СК12). Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин (СК10). Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ (СК13). Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення (СК16).

3. Структура навчальної дисципліни Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс	*Форма контролю/Бали
Змістовий модуль 1. Кримінологічна характеристика злочинності неповнолітніх та запобігання їй						
Тема 1. Поняття злочинності неповнолітніх, її ознаки та особливості	11	2		9		ДС
Тема 2. Стан злочинності неповнолітніх	14	2	2	9	1	ДС
Тема 3. Детермінація злочинності неповнолітніх	14	2	2	9	1	ДС РЗ
Тема 4. Особа неповнолітнього, який вчинив злочин	14	2	2	9	1	ДС РЗ
Тема 5. Запобігання злочинності неповнолітніх	14	2	2	9	1	ДС РЗ
Тема 6. Загально-соціальні заходи запобігання злочинності неповнолітніх	14	2	2	9	1	ДС РЗ
Тема 7. Спеціально-кримінологічні заходи запобігання злочинності неповнолітніх	13	2	2	10	1	ДС РЗ
Тема 8. Індивідуальні заходи запобігання злочинності неповнолітніх	13		2	10	1	ДС РЗ
Модульна контрольна робота 1						60

Разом за змістовим модулем 1	120	14	14	84	8	
Всього годин/Балів (3 семестр)	120	14	14	84	8	100

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс	*Форма контролю/Бали
Змістовий модуль 1. Змістовий модуль 1. Кримінологічна характеристика злочинності неповнолітніх та запобігання їй						
Тема 1. Тема 1. Поняття злочинності неповнолітніх, її ознаки	11	2		9	2	ДС
Тема 2. Стан злочинності неповнолітніх	14	2	2	9	2	ДС
Тема 3. Тема 3. Детермінація злочинності неповнолітніх	14	2	2	9	2	ДС РЗ
Тема 4. Особа неповнолітнього, який вчинив злочин	14	2	2	9	2	ДС РЗ
Тема 5. Запобігання злочинності неповнолітніх	14	2	2	9	2	ДС РЗ
Тема 6. Загально-соціальні заходи запобігання злочинності неповнолітніх	14	2	2	9	1	ДС РЗ
Тема 7. Спеціально-кримінологічні заходи запобігання злочинності неповнолітніх	13		2	10	1	ДС РЗ
Тема 8. Індивідуальні заходи запобігання злочинності неповнолітніх	13			8	1	ДС РЗ
Разом за змістовим модулем 1	120	14	12	80	14	
Всього годин/Балів (3 семестр)	120	14	16	82	14	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз закону/судового рішення тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Формами самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни “Злочинність неповнолітніх та запобігання їй” є опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; поглиблене вивчення окремих тем або питань, що передбачені для

самостійного опрацювання; поглиблене вивчення спеціальної літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; систематизацію вивченого матеріалу перед заліком та екзаменом; опрацювання й підготовка огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей; підготовка (написання) письмових робіт – реферату, задачі, що включає підбір необхідних джерел інформації та їх опрацювання, написання й редагування тексту роботи, належне оформлення письмової роботи.

Завдання для самостійної роботи розробляються на кожен навчальний рік, з урахуванням змін до законодавства. Завдання для самостійної роботи доступні на кафедрі (у паперовому вигляді).

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового модульного контролю знань.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і реалізується у формах опитування, виступів з доповідями щодо питань, винесених на обговорення, тестового експрес-контролю, письмового вирішення завдань, задач (казусів), письмових відповідей на окремі питання тощо.

Критеріями оцінювання знань здобувачів освіти під час усних та письмових відповідей з курсу є:

- повнота розкриття питання;
- використання основної та додаткової літератури (нормативно-правових актів, підручників, навчальних посібників, журналів тощо);
- логіка викладення матеріалу, культура мови, емоційність та переконаність;
- аналітичні міркування, вміння робити порівняння, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки.

Шкала оцінювання роботи здобувача освіти на семінарських заняттях:

Усні відповіді оцінюються за наступним розподілом балів:

3 бали (відмінно)– здобувач освіти дав відповідь, яка є правильною, повною та обґрунтованою, викладеною логічно, системно, граматично та стилістично правильно, що свідчить про високий рівень теоретичних знань здобувача освіти, його вміння користуватися різними методами наукового аналізу; містить правильні та чіткі визначення теоретико-правових понять; демонструє наявність належних знань щодо змісту основних нормативно-правових актів, їх назв та сфери застосування; містить власний аналіз проблеми, порівняння різних наукових поглядів, самостійні висновки та аргументацію своєї думки;

2 бали (добре) – здобувач освіти загалом розкрив питання, однак відповідь містить один або декілька з перерахованих недоліків: наявні помилки та/або неточності у розкритті предмета питання, змісту окремих правових понять та категорій, некоректні формулювання їх визначень, нечіткі характеристики відповідних інститутів та явищ; містить неправильні назви нормативно-правових актів, помилки в розкритті їх змісту; є неповною; не є аргументованою, не містить посилань на нормативно-правові акти та інші джерела; дещо порушена логіка викладу матеріалу; містить грубі стилістичні помилки або незначну кількість виправлень; містить незначні помилки щодо аргументації рішення ситуації або перелік аргументів не є вичерпним;

1 бал (задовільно) – виклад відповіді здобувача освіти містить один або декілька з перерахованих недоліків: відповідь є неправильною; не розкриває сутності питання; в ній допущені грубі змістові помилки, які свідчать про відсутність знань у здобувача освіти щодо конкретного питання або щодо основних положень правової науки, або їх безсистемність та поверхневність, невміння правильно сформулювати власну думку; викладена безсистемно, з істотним порушенням логіки; містить велику кількість стилістичних помилок, виправлень.

Письмові завдання оцінюються за наступним розподілом балів:

1 бал (відмінно) – за безпомилкове виконання окремого завдання; **0,5 бала** (добре) – якщо здобувач освіти припустився окремих недоліків чи помилок при виконанні завдання; **0,2 бала** (задовільно) – завдання виконано з суттєвими помилками.

Підсумкова оцінка поточного контролю (40 балів) виводиться шляхом додавання балів за усі практичні заняття протягом відповідного семестру.

Підсумковий контроль на денній формі навчання проводиться у формі модульного контролю, а саме: шляхом виконання модульних контрольних робіт (МКР №1) у формі письмових завдань. Максимальний бал за модульну контрольну роботу – 60.

Підсумкова оцінка визначається в балах як сума оцінок поточного та підсумкового контролю: $40+60=100$ балів (бали вказано у максимальних значеннях).

Якщо підсумкова оцінка становить **не менше як 75 балів**, то за згодою студента, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка. У іншому випадку або якщо студент бажає підвищити рейтинг, складається іспит. У цьому випадку бали, набрані студентом за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Підсумковий контроль на заочній формі навчання проводиться у формі заліку (60-100 балів).

Політика науково-педагогічного працівника щодо здобувача освіти:

- обов'язкове відвідування навчальних занять (лекційних та практичних);
- активність під час занять;

Не допускається:

- пропуск занять без поважних причин;
- систематичні запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу науково-педагогічного працівника при зверненні до текстів нормативних актів).
- при виконанні письмових робіт - списування та плагіат.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватись політики академічної доброчесності при виконанні навчальних завдань, завдань для самостійної роботи, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання з дисципліни. Основні засади дотримання академічної доброчесності визначено у Положенні про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/polozhennya-pro-antyplagiat.pdf>

Політика щодо деделайнів та перескладання.

Пропуски семінарських занять (незалежно від поважності причини), а також незадовільна оцінка (0 балів) відпрацьовуються в обов'язковому порядку шляхом усної здачі теми пропущеного заняття викладачу у час, відведений для консультацій (ауд. 225) або в он-лайн формі за погодженням із викладачем дисципліни. Графік консультацій викладача розміщений на інформаційному стенді кафедри та сайті факультету.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню тощо, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни (Положення про визнання

результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29 червня 2022 року.
URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf

V. Підсумковий контроль

Оцінювання знань здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового модульного контролю знань студентів на підставі положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Залік проводиться в усній формі. Студент відповідає на три питання, поставлені викладачем. При потребі викладач задає додаткові або уточнюючі питання. Питання підготовки до заліку доводяться до відома студентів, а також розміщуються на сайті кафедри.

Перелік питань для підготовки до заліку

1. Поняття злочинності неповнолітніх.
2. Ознаки злочинності неповнолітніх.
3. Сучасний стан злочинності неповнолітніх в Україні.
4. Кількісні виміри злочинності неповнолітніх.
5. Якісні виміри злочинності неповнолітніх.
6. Кримінологічна характеристика злочинності неповнолітніх.
7. Особливості кримінологічної характеристики злочинності неповнолітніх.
8. Групова злочинність неповнолітніх.
9. Кримінологічна характеристика особи неповнолітнього злочинця.
10. Соціально-демографічна характеристика особи неповнолітнього злочинця.
11. Морально-психологічна характеристика особи неповнолітнього злочинця.
12. Кримінально-правова характеристика неповнолітнього злочинця.
13. Типологія неповнолітніх злочинців.
14. Причини злочинності неповнолітніх.
15. Умови злочинності неповнолітніх.
16. Фактори, пов'язані з близьким оточенням неповнолітні..
17. Особливості детермінації злочинності неповнолітніх.
18. Загально-соціальний рівень запобігання злочинності неповнолітніх.
19. Спеціально-кримінологічні заходи запобігання злочинності неповнолітніх.
20. Індивідуальна профілактика злочинності неповнолітніх.
21. Стадії індивідуальної профілактики злочинності неповнолітніх.
22. Суб'єкти запобігання злочинності неповнолітніх.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

У випадку отримання менше 60 балів (FX, F за шкалою ECTS) за результатами підсумкового контролю здобувач освіти обов'язково здійснює перескладання заліку для ліквідації академічної заборгованості.

VII. Рекомендована література

1. Кримінологія : навчальний посібник-практикум (для здобувачів вищої освіти, що навчаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти (081 «Право», 262 «Правоохоронна діяльність») / С.А. Шалгунова, А.М. Орлеан, О.С. Скок, Т.В. Шевченко, Ю.М. Крамаренко, Г.В. Барабаш, Ю.В. Волошина, І.В. Шило / За заг. ред. к.ю.н., доц. С.А. Шалгунової / Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. – 332 с.

2. Кримінологія: підручник : практикум / [кол. авт.: Ю. В. Александров та ін.]; НАН України, Київ. ун-т права. Київ : Юрінком Інтер, 2017. 341с.

3. Кримінологія: підручник / А.М. Бабенко, О.Ю. Бусол, О.М. Костенко та ін.; за заг. ред. Ю.В. Нікітіна, С.Ф. Денисова, Є.Л. Стрельцова. 2-ге вид., перероб. та допов. Харків : Право, 2018. 416с.

4. Кримінологія. Академічний курс / Кол. авторів; за заг. ред. О.М. Литвинова. К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. 538с.

5. Кримінологія: підручник / заг. ред. І.Г. Богатирьова, В.В. Топчія. Київ: ВД Дакор, 2018. 352с.
6. Кримінологія: навчально-методичні рекомендації для студ. Юридичного факультету / Журавська З.В., Старко О.Л. Луцьк: Вежа-Друк, 2019. 40 с.
7. Проблеми правового регулювання статусу неповнолітньої особи у кримінального-правовій сфері: *монографія*. Луцьк: Завжди поруч, 2021. 298 с.
8. Chaplynska Yu. Criminal identity as an element of forensic description of criminal offenses. Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs : Scientific Journal. 2019. Special Issue № 1 (102). С. 168-172.
9. Старко О.Л. Особливості рівня та структури злочинності неповнолітніх. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 2. С. 312-315. URL:http://pap-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/08/2_2018.pdf
10. Старко О.Л., Відринський Д.П. Кримінологічна характеристика особи неповнолітнього злочинця. *Особенности адаптации законодательства Молдовы и Украины к законодательству Европейского Союза: Материалы международной научно-практической конференции* (г. Кишинев, Республика Молдова, 23–24 марта 2018 года). Кишинев. 360 с. С. 285-288.
11. Старко О.Л. Причини та умови злочинності неповнолітніх. *Проблеми правового регулювання статусу неповнолітньої особи у кримінально-правовій сфері*: збірник матеріалів круглого столу, 13 травня 2019 р. м. Луцьк / Уклад. Фідря Ю.О., Журавська З.В. СНУ, 2019. 68 с. С. 54-56.

Інтернет-ресурси

1. <http://www.echr.coe.int> – сайт Європейського суду з прав людини;
2. <http://www.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України;
3. <http://supreme.court.gov.ua> – офіційний сайт Верховного Суду;
4. <http://www.reyestr.court.gov.ua> – Єдиний державний реєстр судових рішень України;
5. <http://court.gov.ua/fair> – офіційний сайт Судової влади України;
6. <http://www.ssu.gov.ua> – офіційний сайт Служби Безпеки України;
7. <http://www.npu.gov.ua> – офіційний сайт Національної поліції України;
8. <http://nabu.gov.ua> – офіційний сайт Національного антикорупційного бюро України;
9. <http://www.nbu.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського;
10. <http://nlu.org.ua> – Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого;
11. <http://library.eenu.edu.ua> – бібліотека Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.